

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Lectura super quinque libros Decretalium

Nicolaus <de Tudeschis>

[Basel], 1481

De transactionibus

[urn:nbn:de:bsz:31-315896](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-315896)

siuo d e nō adendo bonis vtrū hoc pactum sit impos-
sibile de iure. Frede. consilio. lviij. in effectu distinguit
q̄ talis pactio tenet nisi notorio paupertas reddat pac-
tum illicitum. nam tūc videt se obligare in effectu ad car-
ceres quod nō pōt vt supra dixi cum nō sit dñs mē-
broꝝ suoz et an inramētū sup hoc interpositum valeat
vide quod dīco in. c. cū contingat. de iurēiur. Abb.

De transactionibus.

Continua hanc rubricam vt dictū fuit in preceden-
ti titulo. Et pro rubricae intellectu quero quid sit trans-
actio. Transactio est de re dubia et lite incerta pac-
tio non gratuita. et dicit de re dubia quia si manifeste
apparet calūnia non teneret transactio vt in. l. in sū-
ma. ff. de condi. in de. dicitur de lite incerta quia si su-
isset prius iudicātū nec sentētia fuisset appellatione su-
spēsa nō teneret transactio vt. in. l. post rem iudicatā. ff.
eo. dicitur non gratuita pactio. quia transactio sit ali-
quo dato vel retento vt. j. eo. sup eo. et dicit transactio
quali actionis transmissio. quia is qui transigit. transi-
git. i. recedit ab actione sibi competere. et ad materiā
vide quod nō. in. c. sup eo. Ric. abb.

Instrumēta et alia iura
Tene partium p̄traria transac-
tione tolluntur. Distinguitur nā pri-
ma pars decernit. secunda supplet
sibi cui. Nota ibi salubrem q̄ tras-
actio dicitur salubris et sic comen-
datur a iure transactio. sic inriscon-

sul? seu pretor cōmendat eum qui execratur lites. vt i
l. iij. ff. de ali. iudi. mu. ca. fac hinc est q̄ si post trans-
actionē appareat instrumēta per que appareat transigē-
tem fuisse deceptum nō p̄ hoc instaurat līs licz grauis
sit deceptio. quia magnum cōmodū cōsequit̄ qui a li-
te recedit et t̄ tex. nō. in. l. i. l. i. §. si. ad trebel. vide
bonā gl. et quod ibi dixi in. c. penal. de emp. et vendi.

Secūdo nota ibi dēcisionē q̄ transactio dicit̄ dēcisio
causae equiparatur em̄ rei iudicate. vnde exceptio trans-
actionis est exceptio lītis finite. vnde potest opponi an-
te lītis contest. licet sit peremptoria vt nō. in. c. si de ex-
cep. li. vi. Tercio nota q̄ p̄ transactioē tolluntur
omnia iura competētia transigentibus siue sint instru-
mēta siue testes siue prescriptio vel quicquid aliud de
iure cōmuni vel speciali cōpetens quod intellige alte-
ra parte volente transactioē implere alias potest tras-
igens vti iure suo vt in. l. cū pponas. l. de pact.

Quarta nota ibi nūc habitōrū. q̄ pactū nouissimū
seruādū. rūpit em̄ precedētia vt i. l. pacta nouissima
l. de pact. hīdem vt colligit̄ ex lra multe cōpōsitiones
precesserāt. tandē venerūt ad cōpōsitionē de qua i. tex.
et hec ipsa mādat seruari. Nota quito q̄ papa pōt
suplere defectum cōmissum in transactioem effectu

iuris siue facti. et hoc voluit litera ibi. in curia vel impi-
tia et dic in curia. i. mala cura vel negligentia et respicit
factū. dicit impitia vt qz partes errant in iure nō. ser-
uādo debitas solēnitates. an aut̄ hec supplicio genera-
lis habeat tollere omnem defectū. vide in spec. in ti. de
legato i. §. nunc ostendū. v. xvij. vbi notabiliter dicit
q̄ hec clausula supplet defectum rē. refert duntaxat
ut ad solēnitates iuris. n̄ aut̄ supplet defectū inhabilitat̄ p̄
sonaz vel alium defectum naturalem. pone exemplum
Papa transegit sup eo quod possidere nō pōt et papa
simpliciter cōmūdo dicit supplet defectum rē. nā
nisi papa sit de omnib? info. mal? illa clausula solum
refert ad defectū cōmissos circa solēnitates iuris et idē
tenet archy. in. c. cenomanensem. lvi. di. quod bene
nōbis. vide ad hoc tex. et qd̄ ibi nō. in. cle. pastoralis
de re iudi. An aut̄ alius citra. papā possit suplere defec-
tum cōmissum in contractib? vel in iudicijs. dic q̄ nō
etiam si sit legatus de latere vt nōnter dicit spe. in pre-
all. loco. et facit gl. nō. in. c. si. de here. li. vi. quod nōbis

In gl. ij. in h. nō gl. que i effectu psequit̄ tres spe-
cies petitionis et transactionis nā quicqz petitiō et trans-
actio est specialis. quicqz generalis. quicqz indefinita. sed
legiste vt dicant hic p̄ de. et Abb. et bene solū. psequit̄
prias duas species. de indefinita nō faciūt mētionē quia
indefinita equipollet vniuersali vt in. l. si. de vino tri. et
ole. l. et in. c. vt circa. vbi de hoc de elec. li. vi. Doc. nri
aliquid tangunt post gl. hīc nō p̄fecte explicant mate-
riam. vnd̄ dic latius et clarius colligēdo dicta Bar. i. l.
sub preter. et in. l. si de certa re. l. et. ti. q̄ quicqz petitiō
est specialis quādoqz generalis. Primo cāu aut pro-
secutio et transactio fuerunt etiā specialis et tunc indubi-
tatum est q̄ transactio nō extenditur ad aliam speciem
vt in. l. age. l. eo. et ibi per glo. de hac materia pone
exemplum p̄ detebam cūm domū a te. et hāc domū
dūtaxat sui p̄secutus. demū transegim? specialiter sup
hac domo. vt scilz datis mibi decē recederem a lite hec
transactio specialis nō obstat mibi volente petere aliā
rē a te. sed hanc rē sup qua transegim? petere nō possū
Et transactio fuit generalis reputa quia datis mibi de-
cem renunciaui omni iuri mibi cōpetēti cōtra te. et tūc
ē dubium nunquid hec transactio generaliter facta de-
beat restringi ad petitiōē specialem. an vō debeat re-
ferri ad omnia q̄ poteram a te petere glo. hīc tenet q̄
debet restringi ad speciem petitam. Ja. ba. in. d. l. sub
pretertu. tenet contrariū. dicit em̄ q̄ ex quo transactio
fuit generalis habet vigorem generalem etiā in specie-
bus nō petitis. non vigore transactionis quia non pōt
dici transactio ex quo de alijs speciebus non erat līs
habebat vim rōne pacti. Bar. ibi tenet q̄ etiā vigore
transactionis habebit vim in alijs speciebus. mouet
hac rōne nam transactio sepe fit vt pro eo quod reus
b b

Dat actori. actor dat aliqua reo. unde si actor receptus
centum a reo liberat eum ab actione proposita et ab alijs
quibuscumque sibi propteribus contra illam videtur sibi dona
re ius sibi competens quantumcumque sit clarum et liquidum
pro eo quod recipit a reo nam remittere est donare ut in
c. veniens. de testi. et in l. contra iuris. ff. de pact. et sic
conclude potest eum quod aut transactio generalis secun
da petitione specialem potest salva ratione recti sermo
nis restringi ad petitionem specialem. et in hoc casu
salva op. glo. et facit quia verba sequentia intelliguntur
secundum precedentia ut in l. si servus plurimum. §. si. et
l. qui filius. ff. de leg. i. facit. c. intelligentia. et. c. p
terea de verbo sig. aut non potest restringi ad speciem
petitam? salva ratione recti sermonis ut quia verba
sunt multum generalia ut puta quia dixi renuncio om
nibus actionibus mihi competentibus qualitercumque
contra te vel quid simile et tunc transactio non restrin
gitur sed generaliter in omnibus habet vigorem ad b.
l. pluribus. ff. de acceptila. et hoc quo ad primum me
brum. Quo ad secundum quando petitio fuit genera
lis puta quia episcopus petit omnia iura episcopalis
et tunc aut prosecutio et transactio fuerunt etiam ge
nerrales quia episcopus persecutus fuit in iudicio pe
titionem suam generalem. et postea transegit generaliter
et tunc transactio generalis generaliter debent in
telligi. ut in l. sub preterito. l. eo. in hoc tamē adverte
extra exemplum premissum quod aut quedam species sen
tes erant incognite dolo aduersarij et tunc transactio
generalis non refert ad illas res ut in l. tres fratres. ff. de
pactis. exemplum. Duo fratres qui cōiter successerunt pa
tri transegerunt generaliter super tota hereditate si alter
eorum occultavit partem aliquam res illa transactio generalis
ad illas res occultas non refert. Aut certe species seu res erant
incognite sine dolo aduersarij. et tunc aut erant debi
te ex testamento et non valet transactio. quia super debi
tis ex testamento non valet transactio nisi viso testa
mento ut est tex. notabilis in l. de his. ff. eo. aut erant
debite alio iure et cōiter tenetur quod valet transactio etiā
respectu aliarum specierum incognitarum. Quidam tamen te
nuerunt oppositum dicentes is qui remittit donat. sed
ignorans non donat ut in l. nec ignorans. l. de dona.
ergo transactio seu remissio non refertur ad incognita
transegerunt Sed Bar. tenet primum quia satis est quod ge
neraliter cogitauerit et videtur cogitasse generaliter ex
quo liberavit eum ab omni eo quod ab eo posset petere
dicit tamen quod ubi iste. non cogitasset generaliter vel specia
liter tunc non refert ad incognita ratione predicta. et in
dubio si petitio fuit generalis presumit generaliter cogi
tasse unde refert ad omnia que pertinent cōprehendi sub generali actōe
secundo ubi petitio fuit specialis quod non. quicquid petitio fuit ge
neralis et transactio generalis sed prosecutio fuit spe
cialis exemplum. Id est a te administrationem tuam de post

modum fuit persecutus? certas species tamen puta administrationes
lane et salis et isto casu sunt operi. propter l. licet. l. d. in
di. nam sententia generalis refertur ad prosecuta ut
ergo idem ibi in transactione alij. in petariū quia senten
tia debet restringi ad probationes sed transactio po
test esse generalis Sed obmissis opinionibus distin
gue quod aut dolose in prosecutione omisit alias species et
tunc sententia obstat in omnibus et idem in transacti
one ad hoc non tex. in l. de rebus. ff. de arbi. aut sine
dolo et tunc refertur ad prosecuta sicut in sententia quod intel
ligo si salva ratione recti sermonis potest transactio re
stringi ad prosecuta alias secus ut supra dixi aut transac
tio fuit specialis et restringitur solum ad illam speciem ut in
d. l. de certa. Sed non dubium est nunquid transac
tio super certa re extendatur ad alias actiones competi
tes ad illam rem. nam certum est quod ad alias res non extendit
ut supra dictum est Sed dubitatur nunquid extendat
ur ad alias actiones exemplum. Id est a te ista
domū ex causa emptionis demum transegerimus. nam
recessi a lite datus mihi decem nunquid de neno possū
eandem domū petere ex illa actione ut puta. quia dico
domū meam quia fuit mihi legata. quidam tenuerunt
quod refertur omnes actiones sed bar. distinguit et melius
quod aut petitio fuit generalis puta quia petebam domū
iure domini vel quasi et transactio sequens refertur ad
omnes actiones ar. in. c. abbate sane de re. iudi. li. vi.
aut petitio fuit specialis et tunc transactio refertur ad actionem
propositam tantum. ad hoc tex. in l. si ita quis. §. si. ff. de
verbo. obli. et ideo ex predictis sic cautus ut si vis libe
rari generaliter facias transactionem multum genera
lem et non parcas in verbis ut puta dicatur quod ptes ve
nerunt ad transactionem compositionem et conventionem
et conueniunt et transegerunt super omnibus actionibus
et super omnibus rebus cognitis competentibus et
incognitis tam in hac re quam in qualibet alia Abb.

Tatuimus Tenet compositio su
per decimis facta cum
assensu superioris et non diuiditur. Non
primo quod licet decime sint de iure diuino ut in. c. tua. ff.
de deci. tamen super eis potest intervenire compositio ut
minus soluatur vel ut certo modo fiat solutio ad hoc
c. veniens. ff. eo. et ff. de deci. ex multiplici. quod an pro
cedat indistincte. ff. dicam. Nota secundo quod com
positio non potest fieri super decimis sine auctoritate
episcopi vel archiepiscopi. Oppo. et videtur quod auctoritas ar
chiepiscopi non sufficiat qui non debet se impedire de
subditis suffraganeorum suorum ut in. c. pastoralis. de
offi. ordi. So. potest tex. dupliciter intelligi secundum
docto. Id est primo quod in subditis episcopi requiritur consen
sus ipsius episcopi. in subditis vero archiepiscopi pu
ta in hoc cessi sua requiritur consensus ipsius archiepiscopi

Secundo potest intelligi quando episcopus transigit cum subdito vt tunc archiepiscopus habeat auctoritate re quia ipse est superior epi. d. c. pastoralis. facit quod nō glo. in de. ij. de re. ecclē. non alie. Secundo queritur quid requiratur in ista cōpositione seu in alia alienatione rerum ecclesie. Solutio. dicit Inn. q. req. nō cause cognitio vt sic superior examinet an talis cōpositio vel alienatio expediat ecclesie. Item requiritur decretum ipsius episcopi respectu subditorum suorum xij. q. ij. c. placuit. r. c. abbatibus. r. xvij. q. iij. in ven. ditionibus. Nota hec dicta primo q. alienatio vel cōpositio facta de re immobili sine cause cognitione nō tenet r. idem tenet Inn. in. c. vnico. vt ecclē. beñ. in. sine facit xij. q. ij. sine exceptione. r. glo. ordinaria quā tenebis menti in. c. l. de re. ecclē. non alie. li. vi. r. tenet Jrede. in consilio suis Secundo nota q. requiritur decretum r. sic referendo Inn. transeant cōmuniter docto. hic. Sed tu tene cōtrarium quia nullo iure canonico hoc probatur r. ipsemet Inn. tenet oppositum in. d. c. i. li. vi. r. glo. ordinaria ibidem. vñ sufficit cōsentas seu auctoritas superioris non autem requiritur deo etum. r. differentia inter hec vide p. glo. r. Inn. in. d. c. i. An autem abbates r. inferiores prelati circa episcopam possint interponere hanc auctoritatem in cōpositione seu alienatione ecclesiarum eis subiectarū dicit hic Inn. q. non. quia iura faciunt mentionem s. solis episcopis vt in dictis. c. placuit abbatibus in v. ditionibus. r. similibus. Dicit tamen quosdam tenere quos ipse sequitur hoc verum nisi ecclesie sint pleno iure subiecte istis prelati inferioribus. quia tunc cū habeant in eis episcopalem iurisdictionem possunt hanc auctoritatem interponere. r. non tradas obliuioni hoc dictum quia quotidie allegatur et sequitur glo. ordinaria in de. i. de re. ecclē. nō alie. Et ex hoc dicto infertur generaliter q. ecclesie subiectis prelati inferiori pleno iure potest iste prelati inferior exercere omnem iurisdictionem episcopalem vnde potest absoluerē excoīcatos i talibus in quibus potest epus r. alia exercere episcopalia vt plene dico in. c. significasti. de fo. cō. Quidā tñ vt hosti. in. c. cum r. plantare. de priuile. voluerūt hoc dictum restringere ad prelatos inferiores exemptos. Sed ego non video restrictionis cām respectu ecclesiarum subiectarum. ar. i. c. auditis r. c. cum olim. de prescrip. facit. c. irrefragabili. s. excessus. de offi. ordi. vbi canonici non exempti possunt prescribere iurisdictionem episcopalem. An aut in cōpositione seu transatione semper requiratur auctoritas superioris in iuribus ecclesie dicam plene in. c. seq. In glo. i. in fi. concludit hec glo. in effectu q. in spūalibus nō potest interuenire transactio vt detur spūale. p. tēporali sed amabilis cōpositio sic. r. videtur hoc. pbari. j. eo. sup. r. p. Et hec differentia est inter cōpositionem amicabilem

r. transactioem. quia transactio est pactio non gratuita quia aliquid datur vel retinetur vt a lite recedatur. cōpositio vero est gratuita pactio. vnde nulla symonia hoc casu cōmittitur. sed in primo posset cōmitti vt si recipiens temporale resignat ius spūale. Dicit tamen secundum Inn. q. in spūalibus nō ex toto reprobat transactio sed tunc cum datur tempale. p. spūali et ita loquit glo. secus si datur aliquod spūale pro spūali. nam tunc cessat symonia. sicut enim spūalia possunt adinuicem cōmutari vt in. c. ad questiones. s. rerum permutata in eis transigi pōt Item secundum hosti. si auctoritate superioris datur aliquod tempale in spūalibus tollitur vitium symonie. vt in. c. nisi j. de pben. Quid aut si litigatur super beneficio nūqd possit transigi. Conclude post Inn. q. aut petitur beneficium ratione tituli r. non potest interuenire transactio vt detur aliquod tempale processu a lite vt in. c. super eo. j. eo. nisi superior ex officio suo hec ordinet vt in. d. c. nisi. dum tamen is qui renunciat nullum ius habeat in beneficio. debet enī beneficium remanere apud cū qui ius habet vt in. d. c. nisi. Sed si petitur beneficium iure ppetatis. tunc potest interuenire transactio quia nō potest dici questio super re spūali. pone exemplum cū monasteriū dicat ecclesiam ad se pertinere vt possit cōuertere fructus in vsus ppos facit. c. i. r. quod ibi nō. j. de eo qui mit. i. pos. In gl. si. i. sine hec gl. mittat questionē nūquid cum laicis auctoritate epi possit cōponi sup. decis vt mi? decis soluat. et penit in effectu duas opt. p. rarias. Primam opt. q. non possit sine auctoritate superioris tenet Jrede. r. Ab. r. p. hac opt. facit quia etiā in quātitate decime nō currit pscriptio ad hoc tex. iuncta glo. xvi. q. vij. c. quicūq. r. in. c. i. s. decim. li. vi. nā cū decima integra sit s. iure diuino vt j. s. decim. in. c. tua. r. in. c. cū oēs. r. contra ius diuinū nō currit pscriptio nec valet aliqua cōsuetudo vt in. c. si. s. cōsue. ergo. r. c. Secunda op. cōtraria tenuit hosti. dicens q. iez layci nō possunt possidere vel pscribere ius decime tñ sup. quātitate bene currit pscriptio r. sic intellige. c. in aliq. h. j. s. decim. r. in hoc pōderat istū tex. i. eo q. datur inter vos r. aliquā psonā ecclesiasticā. Alij dixerūt q. i. psonalibus decimis potest cōponi cū laicis s. in p. dialib. nō. q. iste sunt de iure diuino. r. prie s. iure positio. de quo dic vt pleni? dixi sup. rubrica s. decim. Ego p. cordādo opt. sic distinguere q. in psonalib. ppter dubiū de quo sup. potest admitti cōpositio. in p. dialibus vero. aut volūt pponere sup. decimis preteritis r. potest admitti quia sit potest sup. fructibus q. sup. iure spūale vt. p. batur i. c. si. de re. p. mu. aut volunt cōponere sup. futuris r. si ad tēpus potest fieri auctoritate epi ar. in. c. ij. r. iij. j. de his que si a pla. aut in ppetuum r. tūc aut ius ecclesie est clarū r. nō pōt fieri citra auctoritē pape. q. nemo citra eū pōt eximere laycū a solutio

ne decimaz vt l. c. a nobis r qd ibi nō. j. de dec. esse
enī bec cōpositio quedā exemptio saltem respectu p-
tis r hoc casu pcedit pmo opinio gl. Aut ius ecclesie
est dubium vtrū quia laycas allegat nimā paup-
tem et opi. sunt nunquid paup teneat solvere decimā
vt nō. gl. in. c. quia tua. xij. q. i. vel allegat privilegium
pape qd tñ nō est clarū vel quid simile r tunc potest ad-
mitti ppositio r pcedat hoc casu secunda opinio. Et pro
hoc facit quia ppositio nō debet fieri sine cause cognitiōe
vt. s. dixi. quia nō debet ius ecclesie remitti sine causa
ar. in. l. pactum curatoz. l. de pac. et. xij. q. ij. in. c. si
ne exceptione. sed ecclesie inter se liberius possunt cō-
ponere. qz oēs ecclesie sunt vna ecclesie. vij. q. i. in. c.
nouacianus. r. c. loquitur. xxiij. q. i. hinc est qz vna ec-
clesia p̄scribit cōtra aliā vt in. c. i. de p̄scrip. li. vi. ad
p̄dicta vide. c. venies. j. eo. r. c. ex multiplici. j. de deci.

Contingit Si capitulū p̄sensit trans-
actioni quā fecit p̄latas
noie ecclesie vterius dissentire nō potest. Cōis
dualisio. secūda ibi vno. Nō primo ar. ex. qz p̄la-
tas ecclesie nō potest transigere sine p̄sensu capituli sui.
quod an sit verū indistincte. j. lat. r. clare subijcam.
Nō scōdo qz in transactiōe potest p̄sensu capituli acce-
dere ex p̄fecto quod an sit verum etiā. j. dicam.
Nō tercio qz etiā si līs sit coram delegato potest in-
teruenire transactio vnde cōmittēdo cām nō tollit liber-
tate cōponēdi et transigēdi sup illa causa quia iudex
nō debet ad aliud laborare nisi vt partes ad p̄cordiā
reducatur. vt in. c. si. j. e. r. x. di. p. totū. r. in. l. i. ff. de no-
op. nūcia. In glo. i. vt dare intelligas hanc glo. cū
sequenti. dic qz due questiones eliciū. ex glo. Prima
nūquid p̄latas possit agere in iudicio sine p̄sensu capi-
tuli. Secūdo nūquid possit transigere. Quo ad primā
gl. hic et vbi tetigit istū passum semp inclinavit in par-
tem negatiuā. S. cōis opi. ē i cōpōitū vt nisi causa sit
gūis possit p̄lat. puenire r pueniri sine p̄sensu capituli
vt p̄bal. in. c. edoceri. s. de rescri. Quo ad scōdā. q. qz p̄-
tinet ad titulū gl. hic cōcludit qz licz p̄lat. possit agere
vel habuerit mandatū generale a capitulo nō tñ potest
transigere sine p̄sensu capituli Ad istū tex. gl. mīdet du-
pliciter. P̄mo qz p̄latas h. b. h. hic mandatū transigē-
di sp̄ale. et ita v. intelligi tex. dū facit mētē dēz d. lris d.
ran habitatione. Ad potest scōdo intelligi scōm glo. qz ca-
pitulū p̄misit habere ratū quicquid abbas gereret in
illo negotio. et sic vigeat huius clausule potuit abbas
transigere. et pondera singulariter hunc intellectū. vi-
detur enī. glo. in hoc sentire qz p̄ hanc clausulā apposi-
tam in p̄curatorio p̄mitto habere ratū quicquid fecerit
vtatur p̄tās transigēdi et p̄cōsequēs faciēdi ea que
requirunt speciale mandatū et idem voluit bar. in. l. p̄-
curator cui libera. ff. de p̄cura. dicens qz p̄ ista verba
p̄as libera p̄tās p̄curatori. S. aduerte quia idē bar.

in. l. i. ff. de offi. p̄cu. cesa. refert Ly. r. alios tenuisse cō-
trariū quos ipse ibi sequit cōcludēs qz p̄ illā clausulam
nō āpliatū vires p̄curatoris generalis sed ad cante-
lā illa clausula solē et apponi. et hoc idem sentit glo. c.
cū dilect. de reli. do. vbi cōcludit qz litere de rato nō
differūt a mādato p̄curatoris Docto. hic cōiter transe-
unt qz sine cōsensu capituli nō potest p̄curator transigere
et satis videtur hoc innuere litera. et multa circa hoc
dicuntur p̄ que minime nūc explicatur intellect. et diffi-
cultas hui. questionis. Andein hoc passu latinus at-
tingēdo materiā cū querit nūquid p̄lat. seu rector ecclesie
possit transigere sine cōsensu capituli sui et auctoritate
superioris Cōcludere sic. qz aut p̄ transactiōne alienatur
res immobilis ecclesie vt mobilis p̄ciosa qz alias sine solē-
nitate debita alienare nō poterat et tūc nō potest fieri trans-
actio nisi capitulū p̄sentiat et auctoritas superioris inter-
ueniat. nā sicut directe nō potest fieri talis alienatio sine
debita solēnitate ita nec indirecte transigendo. vnde si
ne p̄latas petat possessionē ab alio detentā sine ab eo
petatur nūquid poterit fieri transactio p̄ quā possessio re-
maneat penes aliū sine solēnitate debita. ad hoc tex.
cū. gl. notabili i. l. nulli. ff. eo. r. ibi nōnter firmat bar.
r. Fre. de senis cōsilio. l. xxxix. facit tex. in. l. cum hi. s.
p̄ cum via. ff. de transact. r. tex. iuncta glo. in. l. nō solū
l. de p̄dij. mino. nō alie. vbi hētur qz quemadmodū
minor nō potest directe rem alienare sine decreto ita nec
transigēdo. qz nō debet cōcedi vna via qd alia p̄hibe-
tur vt in. c. tue. de p̄cura. et in regula cū quid vna via
li. vi. sed si p̄ transactiōne res litigiosa remanet penes
ecclesiam aliquo dato vel facto p̄ p̄latū tūc poterit ipse p̄-
lat. transigere sine alterius licētia et cōsensu quia red-
dit p̄ditōne ecclesie meliorē ad hoc glo. nō. in. d. l. nul-
li et hoc firmat ibi bar. quod dicit p̄petuo mētē tenēdū
r secūdū hoc nō erit differētia iter p̄sides seu administra-
torē civitatis. seu inter tutorē r curatorem r p̄latū licet
hosti. videtur hic facere differētia. nam p̄ses et ad-
ministrato civitatis. item tutor r curator possunt transi-
gere vt in. l. p̄ses. l. de transact. r in. l. interdū. s. qui
tutelā. ff. de fur. quod intelligo scōm distinctionē p̄-
dictā. ita etiā poterit p̄latas nā video qz p̄latas potest
modica donare vt in. c. ceterū. d. dona. fortius poterit
transigere retēta seu recipata re ecclesie. dū tñ ius eccle-
sie nō sit clarū qz si esset clarū nō admittēret transactō
sua cū dāno ecclesie sicut nec transactō p̄sidiis vel cu-
ratoris. l. d. transac. l. p̄ses. nec ob. p̄dicte p̄clusioni
iste tex. in quo nulla sit mētē de superiore quia hic solū
querēbat d. capitulū. vñ ius superioris remanet illesum.
simile nō. glo. in dēn. i. de re. eccle. nō alie. r. eo casu
quo fieret alienatio rei immobilis nō sufficeret tacitū
cōsensu capli r sic nō haberet locū iste tex. quia in ali-
erione p̄petua requiritur expressus cōsensu capituli
r nō sufficit tacitū. xij. q. ij. sine exceptione. r. c. i. d.

his que si a pla. nō. glo. in. c. i. de re. ecclie. nō alie. li. vi. f. in alienatione tempale sufficit tacitus cōsensu capituli. vt in. c. ij. r. iij. de his que si a pla. et ad hūc casum restringe istū textū vnde sicut in alienatione ad tēpus requiritur cōsensu capituli. et ita in transactione et sufficit tacitus vt dixi. et ad inferēdum tacitū cōsensum capituli. tex. iste vt arbitror pōderat qd abbas habebat mādatum a capitulo et qd aliquibus annis capitulū suauit transactionē nec pōtēse requirūtur ad inferēdum tacitū p̄sensum sed hic de facto ista cōtigerūt vnde idem dicitur qualitercūq; p̄ alia iudicia possit p̄bari tacitus cōsensu capituli. vt in. d. c. ij. et. iij. d. his que si a pla. Idem quod supra in transactione dicit in compromisso qd platus nō pōt compromittere sup re in q̄ nō pōt solus disponere. vñ non potest compromittere sup re immobili seu ad inferēdum p̄petuū p̄iudiciū ecclie sine auctoritate superioris et cōsensu capituli sui vt nō. Jo. an. post hosti. in. c. puenit de arb. et plene per Lap. all. c. ij. vbi etiā dicit qd prelatus compromittēdo super re ecclie nō pōt dare p̄tatem arbitro vt p̄cedat de iure et de facto quia possit ecclie p̄iudicare et hec singulariter notabis ex quibus habes qd licet sol⁹ platus possit agere in iudicio etiā de re immobili vt s. dixi non tñ potest compromittere quia iudiciū est necessariū. compromissum voluntariū. ad hoc facit quod nō in. c. h. j. de emp. et vendi. In glo. i. in fi. et. ff. d. euic. si victum. in. s. si compromisero et p̄ hec habes de daratum tex. et materiam

Constitutus. Sup ecclieastico be

neficio transigi non potest etiā cū iuramēti interpositione. Pri- ma pars penit partis querelā. secūda dat iudicem ibi quia. Nota primo regulā que sumitur ex summa- rio vt sup ecclieastico bñficio qualecūq; sit illud etiā si sit capella nō ē licitū transigere. Nota secundo qd transactionē illic tam nō validat iuramētum. nā iura- mentū nō debet esse iniquitatis vinculū. vt in. c. quan- to. d. inreiar Nota tertio ibi speciem simonie qd trāf- actio sup ecclieastico bñficio nō ē pure simoniaca s̄ spe- ciem simonie cōtinet scdm Inn. et bene. et potest esse ratio quia is qui dat aliquid tempale vt in bñficio qui te p̄sistat potest habere ius. in eo. r sic nō cōsequitur p̄ transactionē aliquid spirituale. s̄ potius redimit vexa- tionē suā quod licet vt in. c. dilectus. j. de simo. s̄ quia possit esse cōtrariū ideo iura. phibent transactionem. i bñficio. r videt inesse quedam speciem simonie. r vide in simili tex. j. eo. sup eo. r in. c. cum p̄dem. s. de pact. vbi tex. semp vtitur istis verbis scilicet qd cōtinet speci- em simonie. vnde nō sine misterio tex. facit mentionem d̄ specie simonie r non de pura simonia Et ex hoc in- fet hic nōnter Inn. solutionē ad cōtrariū de quo i gl.

h. quare uti nō fuerunt depolita vt p̄uauit. r si diceret quare ergo hoc phibet r spondet Inn. r bene qd non loū a malo sed ab omni specie mali cōstinendam ē vt in. c. cū ab omni. de vi. r ho. cle. Et ex p̄dictis nota qd p̄pter speciem simonie nō debet quis deponi. scdo qd p̄pter transactionē factā in beneficio ecclieastico nō meretur clericus deponi. s̄ transactio debet irrita iudi- cari qd notabis licet gl. hic aliter sentiat. s̄ primū equi- us verius r cōmunis. Ultimo nō qd transactione exiſtente inualida partes redeūt ad iura pristina. intelli- gitur ergo facta transactio sub tacita cōditiōe si et in- quātum habeat effectū Idem ē si transactio sit valida s̄ partes cōi cōsensu volūt ab ea recedere de quo tñ dī- cendū vt le. r nō. in. l. sine. L. eo. In gl. ubi eque- ponitur nota bene glo. secūdū quā pena pari venit pu- niēdus transgressor fidei sicut transgressor iuramēti sed dicit vt plenius dicā in. c. ad aures. j. quod met. cā. et vi de per archy. in. c. i. de sepult. li. vi. Item nō qd presta- tio fidei non est p̄p̄e iuramētum quod an sit verum dī- cam in. d. c. ad aures Et in fine gl. dicit qd vbi iuramē- tū nō cōtinet turpitudinē ex parte iurātis semp est ser- uādum licet non valeat cōtractus sup quo fuit prestī- tum vt in. c. significāre. j. de pig. et ita loquitur. c. debi- tores. all. in gl. aut cōtinet turpitudinē ex pte iurātis r tūc nō ē seruādū et ita loquitur iste tex In glo. ij. ibi de gratia. tantū auditur. nota bene glo. p̄pter ipsius auctoritatē r originaliter fuit opi. ipsius. Tan. qd cleri- cus transigens sup bñficio debet deponi et ampli⁹ nō audiri sup illo. sed tu dicit vt. s. dixi Ric. abh.

Ecetero p̄pter transactionē factā sine auctoritate ep̄i potest

platus s̄ nō ecclia cōstitui cōnialis vel alit r sic. Transactio facta sine auctoritate ep̄i sup ecclia si nō est iuri cōtraria nō est per ep̄m reprobāda s̄ si p̄ cū- census ecclie imponitur nō excedit vīram transigētis p̄rimo ponitur questio. secundo solutio. ibi si compo- sitio. r ibi duo dicta. scdm ibi sed sensus. Nota ibi extraordinariū iūcta glo. qd iudex delegat⁹ dicit extra- ordinari⁹ nō enī est iudex scdm iurisdictionē. s̄ ei⁹ po- testas est extraordinario modo inducta. r idē nō glo. in. c. quoniā cōtra de p̄ba. r p̄ hoc facit qd cum non sit ordinari⁹ ergo est extraordinari⁹. ar. in. c. intellectu de iureiur. Nō secundo qd sup beneficio potest cleri- cus transigere sine auctoritate ep̄i quod intellige dū modo remaneat in beneficio alias nō puto qd possit si- ne ep̄o dimittere bñficiū nā sicut nō potest directe vt in. c. quod in dubijs. r. c. admonet. de renunc. ita nec in directe transigendo quia possit cōtingi. frau. ad hoc bon⁹ tex. in simili in. l. cū hī. s. cū līs. ff. e. Nota ter- cio qd p̄ compositionē factā auctoritate iudicis delegati

potest clericus se obligare ad solvendum adversario cen-
sum toto tpe vite sue licet episcopus non consenserit nec consen-
tire velit aliu tpe. in hoc notabile habes. j. de preben. ni-
si. quod est menti tenendum. na licet bona ecclesie debeant
converteri ad usus pios ut in. c. pastoralis. s. bis que si.
a prela. tamē p bono pacis potest constitui ex redditu-
bus ecclesie census solvendus adversario. Itē nota
q̄ auctoritas delegato non sufficit ad constituendam ec-
clesiam perpetuo censuale sed episcopus ex causa hoc potest
ut in. c. phibem? et quod ibi non. j. de cens. Sed quero
qualiter debet iste census constitui. So. dicit docto. q̄
non debet computari certa quota reddituum p̄ta dimidia
vel tertia pars ne videat̄ facta sectio beneficij. ut in. c.
maiorib? j. de pben. sed poterit constitui certa quantitas
fructuum vel reddituum. In glo. h. ibi de subiectione
hec secunda solutio non est vera q̄ cum litigatur sup ec-
clesia aliqua ratione subiectionis spiritualis non potest
transigi ut dicitur aliquod tpe ut est tpe. apertus in. c.
preterea. j. eo. sed possit salvari hec secunda solutio in-
telligēdo q̄ agebatur sup aliquibus iuribus temporalibus
p̄tentibus in ecclesia tunc enim possit intervenire
transactio ut dixi. s. eo. statum?. Et in si. gl. glo. facit
hanc expositionē p̄ declaratōe litere q̄ dicit cui preest
et non apparet ē quo loquitur cū loquitur impersonalit̄. Ideo
supplet glo. cui preest scilicet impator. Vel scdm̄ Inn.
dic cui preest scilicet episcopus et clarior esset litera secundū
Jo. an. si tpe. diceret absq̄ auctoritate ep̄i qui preest. s̄
in hoc non est vis Ric. abb.

X litteris Qui fuit transactio me-
diator contra eam non audi-
tur. Vel sic Si beneficiū quod per transacti-
onē habetur impetratur ut vacans ab eo q̄ fuit transa-
ctio mediator non valet impetratō. h. d. quo ad titu-
lum. Prima pars narrat factū secunda diffinit. ibi cū
autē Nota primo et tene mētē quia nescio alibi ita ex-
pressim q̄ advocat? alteri? partis potest esse testis in
instrō compositōnis et transactōnis in illa causa et pōt
ēe ratio quia p̄ transactōnē finitur līs unde instrumētum
refertur ad tempus quo iste non est futurus advocatus
Item non prestat̄ patrocinium sup transactōne s̄ sup cā
p̄ncipali. Et circa hoc dicit Inn. aliud notabile v̄bū
secure scilicet tenendū q̄ is qui fuit descript? in instrō
aliqui? contract? ut testis potest esse postea advocat? cū
agitur ad executionē illi? contract? nec instrumētū vacil-
lat ex eo quia advocatus est ibi descriptus ut testis. di-
cit tamē q̄ si dubitaretur in aliquo de virib? instrumē-
ti non posset iste advocatus testificari quia nūc ē advoca-
tus. et sic non mirabile q̄ vox isti? advocati descripta fa-
cit. Idem etiā tpe advocatōnis tñ vox sua vna non ad-
mittitur. et facit hoc ad questionē quā ponit Jo. an. in
regula cum quid vna via in merc. vbi querit nunquid

notius parator possit in causa quā parat p̄ducere in-
strumentū quod ipse p̄us fecit in fauorē dñi et dic ut
ibi et facit ad materiā quod non. Bar. in. l. de ferre. s.
idem rescripserūt. ff. de iure fil. Et ex his arguebat do-
an. q̄ licet pater vel p̄iūct? non possit esse testis in causa
sui vel cōiūcti tñ si fuit descriptus in instrō ut testis ad-
ministratur instrumētō hoc tamē non colligitur hic quia
tēpore descriptōnis iste erat suspect? dicitur tamē pōt ēe
verū quia regula traditur q̄ vbi testis non debuit exami-
nari p̄p̄t suspitōnē tñ si fuerit examinat? facit aliquod
iudiciū ut non. bar. in. l. maritus. ff. de quib. So. un-
do nota et etiā tene mētē q̄ mediator alicui? contractus
pōt describi ut testis in instrumētō illius contractus et
sic p̄sona pōt esse testis in instrō licet non posset testifica-
ri voce vna ut non. in. c. l. de testi. li. vi. et in an. de testi.
s. q̄ et potest esse diversitatis ratio q̄ in instrumētō de-
scribitur de consensu utriusq̄ partis q̄ ratione posset ēe
testis etiā voce vna ut in iuribus p̄ali. Itē tollitur su-
spitio p̄pter fidem instrō. Nota tertio anctē q̄ auto-
ritas quādoq̄ sonat in factū et non in ius. Itā advoca-
tus non pōt auctorizare in transactōne capiēdo trans-
actōnem p̄p̄t. p̄ consensu auctorizabilē qui requiritur a
superiore quia advocatus non est superior s̄ hic sonat in
factū quia fuit iste adiutor et mediator illi? transactōnis
et forte dicitur instrumētū scdm̄ hosti. Itē non ibi ē
clericū tōsuratū q̄ clericus prime tōsure ē capax bene-
ficij et q̄ prima tōsura ē ordo facit. c. cum cōtingat. de
eta. et quali. et qd non. in. phemio sexti. Itē nota q̄
laic? non ē capax beneficij. nec pōt impetrare b̄ficiū an-
teq̄ ordinatur nisi fuerit specialis mētō in rescripto ut
quia papa mādaret p̄videri alicui scolari p̄ro capienti
ascribi militie clericali et tunc debz prius ordinari et po-
stea beneficiū sibi cōferri de quo vide qd dixi in. c. cū
a deo de rescrip. et in. c. si. de p̄somp. et in. c. h. de insti.
In glo. i. nō. gl. i. iuncto tpe. quia in canonibus non ha-
betur alibi et limita ista gl. quādo quis scienter fuit ad-
vocatus p̄ actore ut tūc videatur renūciare iuri qd ha-
bet in illa cā secus si fuit advocatus rei ita limita gl. in
l. inter. ff. de rei vendi. qd ego intelligo quādo advoca-
tus stetit in meris finibus defensionis dicendo actori
ius non p̄petere secus si instruit dicendo q̄ reo ius p̄pe-
tit et petendo p̄ eo p̄nūciari. nam tunc eadem ratio est
in advocato rei que est in advocato actoris. Et adverte
quia ex eo q̄ glo. hic dicit q̄ iste patrocinādo tacite re-
nūciavit iuri suo videtur sentire vna lect. ad istū tpe.
q̄ iste advocatus impetravit sup ista ecclesia tāq̄ sibi
debita p̄ prius nā alias non poterat renūciare iuri q̄ non
dum hēbāt et idē sentit gl. p̄. j. eo. s̄ hosti. sequitur istū
intellectū non ē tamē ver? in se. nā ut dicit Jo. an. et be-
ne cū iste esset tūc layc? non poterat habere ius in eccle-
sia scdm̄ tamē gl. ē verū in se s̄ non quo ad tpe. et ideo tene

aliū intellectū quē ponit hic Inn. q̄ iste impetravit hāc
 ecclesiā ut vocante et cū postea exciperet p̄tra eū q̄ ali
 erat possessor iste explicavit q̄ erat possessor iniult⁹ et si
 moniac⁹ q̄ eā tenebat vigore tractationis illicite f̄ alia
 pars replicavit q̄ cū ipse fuisset actor et mediator illi⁹
 transactionis et testis ibidem descriptus nō poterat al
 legare cōtra illā transactionem quia sic allegaret turpi
 tudinem suā. Itē littera erat surrepticia cū dixisset se
 clericū cū nōdum esset tōsurat⁹ et per hoc papa in posu
 it istū imperatorū silentiū. et ex his habes declaratum
 intellectu hui⁹. c. et fuit mirabilis decisio q̄ auctor vel
 mediator alicui⁹ tractat⁹ nō pōt p̄tra illū contractū ali
 quā inualitūdinem allegare qd̄ tene menti. In gl.
 ij. i. si. nō hāc gl. ex qua habet decisio quotidiane que ti
 onis an testis descriptus in aliquo instrumento preiud
 icat sibi respectu eorū que p̄sententur in ipso instrumē
 to. Et p̄cludit gl. q̄ nō nisi quādo sciet̄ auctoritatem
 prestitit q̄ fuit auctor in illo instrumēto ut in tex. isto.
 Sed glo. iuris civilis aliter distinguūt. dicunt em̄ q̄
 aut tunc describebat qd̄ poterat testis impedire p̄tradi
 cendo et sibi p̄iudicat. aut nō poterat impedire et nullū
 preiudiciū sibi facit. Exemplū primi q̄ obligatur in
 instrumento res ipsi⁹ testis. nā nō poterat sine iuo p̄tra
 sa res pignori supponi. l. rem alienā. ff. de pig. act. Et
 nō in. c. nōne de presump. Exemplū scđi in v̄dicatione.
 nā inuito dño pōt res ipsi⁹ v̄di quia p̄ tractum v̄di
 tōnis nullū preiudiciū fit dño q̄ solū obligatur p̄sona
 ad tradēdum ut in. l. rem alienā. ff. de p̄trahēd. emp. ita
 nōt. gl. et sequi videtur ibi bart. in. l. fideiussoz. §. pater
 alle. in. gl. et in. l. Syrus. preall. Hof. in. c. cum inter d̄
 re iudi. aliter distinguebat q̄ aut testis intēdebat se ob
 ligare et obligatur ut in. l. si nō obligari. l. de adm. tu.
 aut nō aduertit quid in scriptura p̄inetur vel subscrip
 sit et testis et non obligatur q̄ hoc nō credebatur. in. l.
 nec ignorās. l. de dona. hoc vltimū videtur seq. Do.
 an. Vel pōt dici scđm eam et aliter q̄ aut fuit actor et
 sciens et facit sibi preiudiciū. fec. si solū sciens et hoc vi
 detur opi. hui⁹ gl. Satis credo posse has opi. reduci
 ad p̄cordiam hoc modo. q̄ aut in instrō p̄tinebatur ali
 quid in preiudiciū iuris ipsi⁹ testis et tūc si fuit ignorās
 sibi nō preiudicat. ut d. l. Syrus Idem si fuit sciēs et
 nō poterat impedire actū p̄tradicēdo. aut poterat impe
 dire actū p̄tradicēdo et tunc facit sibi p̄iudiciū. ut d.
 l. si fideiussoz. aut de p̄titi nō versabatur aliquod suum
 interesse f̄ pōt petere interesse respectu iuris postea que
 sit. puta q̄ emit rem que p̄ fuerat a tercio pignorata
 et tūc aut fuit auctor illi⁹ tractat⁹ et nō pōt allegare illius
 inualitūditatē ut patz. scđm lect. Inn. aut solū fuit testis
 descript⁹ et poterit allegare inualitūditatē quia testis solū
 testat d̄ his q̄ sūt facti et nō d̄ his q̄ sūt iuris. ut i. c. testi
 liij. q. ij. et cautū ē ad exitūdas opi. ut nunc quis pa

triat describi in instrō si ex illo pōt p̄tendere aliq̄d p̄iudi
 ciū In gl. ij. i. si. vel dic q̄ ibi interuenit p̄pe tractō
 que tū de iure fieri nō poterat et ob hanc causā ille im
 petrauerat illud bñficiū ut vacāo f̄ nō fuit audit⁹. q̄
 ex quo fuit mediator transactionis licz illicite nō pōt
 eam impugnare q̄ allegaret turpitudinem suā ar. in. c.
 i. de testi. li. vi. In gl. ii. i. si. et dic q̄ hic recepit ordi
 nem postmodum ut hic innuūt verba tex. ibi nōdum.
 quasi innuāt q̄ postmodum fuit ordinatus et hoc est i
 dabitatum si dixit se clericū cum nō esset q̄ surreptio
 in beneficio reddit gratiā nulla ipso facto. ut in. c. i. et ij.
 de si. presb. in vi. Idem dicerem si tacuit se esse lai
 cum ex quo fabricauit illā qualitātē q̄ exp̄ssa litteras nō
 habuisset lre sunt surreptitiē ut in. c. postolasti. in si. de
 rescrip. nec habitas supueniēs habet litteras p̄ualida
 re ut et tex. in. c. si eo. tpe. de rescrip. li. vi.

Sup ecclesiastico beneficio
 vper eo non potest transigi sed ami

cabitur componi sic. et quotidie allegatur iste
 tex. Cōis diuisio scđa ibi tale. Nō primo regulā q̄
 nedum sup bñficio ecclesiastico f̄ nec sup aliqua re sa
 cra seu spirituali pōt interuenire transactio videtur em̄
 in se p̄tinere specie simonie q̄ possit p̄tingere q̄ ex da
 tōne seu p̄missione rei tpalis quis cōsequeretur illud
 ius spūale ut dixi lat⁹. s. eo. ti. i. c. cōstitut⁹. Nō. ij.
 ex hoc et ex tex. ibi sp̄m q̄ transactio sup re spūali vel
 bñficio nō est oīno simoniaca f̄ videt̄ habē specie simo
 nie. Et hunc tex. allegant. s. e. p̄stitutus. Nō tercio
 dnam inter tractationē et compositionē. Nā transactio
 fit cum recedat a lite aliquo dato seu retento vel p̄misso
 Compositio fit gratis et amicabilem ut cum p̄ndēs
 non habere ius vult a lite gratis recedere. p̄doffet tū
 dici q̄ compositio possit fieri etiā aliquo dato seu retē
 to ut in. c. ij. iūcta gl. s. e. et talis compositō nō debet
 interuenire in beneficio litigioso f̄ debet esse amicabi
 lis et gratuita ut in tex. vn de pōdera istam tex. in eo q̄
 dicit q̄ si gratis et amicabilem inter se componāt et.
 ergo de substātia compositionis non est ut sit gratuita
 et amicabilem alia illa verba gratis et amicabilem
 supfluere. Sed quero de exemplo qualiter
 possint componere gratis et amicabilem. forte partes
 pueniant scđm docto. ut aliqui p̄titi videāt iura partiū
 quoz cōsilio p̄mittāt acquiescere vel ad p̄ces alterius
 reliquus vult discedere a lite tāquā ius non habens
 nec etiā improbat̄ si nulla precedente sp̄aliter pro
 missione postmodū aliquid alteri largiatur. ar. i. c. tua
 de simo. et tenebis mētī istū tex. q̄ in compositione fiē
 da gratis sup beneficio nō requiritur auctoritas supio
 ris quod ego puto. p̄cedere nisi alter p̄ compositionē
 dimittat bñficiū ab eo possessum. Nā nō pōt possesser
 quoquomō bñficiū diuittē sine auctoritate superioris

vt in. c. admonz. z in. c. quod in dnbhs. de remunc. z vi
de quod dixi in. c. cum pridē de pact. In gol. i. nō
bene hanc glo. qz quotidie allegatur z dicitur qz aut
cōtenditur de beneficio ratōne tituli seu p̄latōnis z nō
potest interuenire transactio vt detur tpale. p̄ spūali v̄
vt detur aliud spūali nō a supiore f̄ vigore trāfactionis
quod nō est licitū qz beneficiū ecclesiasticū nō potest
obtinēri nisi p̄ canonicā institutionem. vt in regula. i. d̄
re. in. li. vi. z in. c. ex frequētib. de insti. tenet In. i. c.
h. s. eo. f̄ amicablem compositiō p̄t interuenire modo
p̄dicto. Item iudex ex officio suo p̄ bono pacis possit
p̄ponere vt habens ius i beneficio det aliquid nō ha
benti iuxta formā. c. nisi. f̄ de preben. aut p̄tendit de be
nificio ratōne subiectiōis et tūc idē dicēdū qd̄ d̄ alia re
spūali In qua dicit qz transactio nō p̄t interuenire vt
det tpale. p̄pter recessum a lite vt in. c. p̄terea. f̄ eo. S̄z
bene potest dari vel retineri aliud spirituale ar. in. c. ad
questiones. de re. permu. dixi post In. in. c. h. s. eo.
In gl. h. ibi tenet transactio. vult ergo gl. z bene qz
p̄pter euidentem calumniam impeditur transactio. et i
telligit de calūnia ex parte actoris quia actor sciebat se
ibi ius nō p̄petere z malicōse mouit litē. tūc em̄ si aliqd
recepit vigore transactōnis potest illud ab eo repeti vt
in. l. sūma. alle. in gl. f̄ si calūnia esset ex parte rei tunc
nō vitiat transactio. S̄z acteri potest p̄sili per actio
nem z replicatōne doli vt p̄batur in. l. p̄textu. l. de
transactio.

Eniens Transactio facta de reb⁹ ec
clesie per prelatū. sine supio
ris cōsensu nō obligat successorē et quoti
die allegatur iste tex. Prima pars ponit querelā. secu
da dat iudices ibi mandam⁹. Nō primo iuxta gl.
qz sacramētōrū quedā sunt necessaria. quedā volūtaria
et qz oia sacramēta debent p̄cipi ab ecclesia p̄obiali.
Secundo nō qz sup decimis potest interuenire trā
actio inter p̄sonas ecclesiasticas vt solnātur aliquo re
tēto et hoc declaratur i. c. h. s. e. vbi d̄ qz sup decimis
p̄t componi nā debet intelligi in compositiōe etiā nō
gruita nā p̄ istā compositiōe d̄ qua in tex. monachi nō
soluebāt integrā decimā Nō tertio ex hoc et ex tex.
qz etiā religiosi tenētur ad solutiōe decimarū que rati
one p̄diorū quesita sūt. f̄ p̄obialit̄ alteri⁹ ecclesie. d̄ quo
vide quod le. z nō. in. c. ex parte. z. c. nup et. c. singge
stū. f̄ de decimis. Item nota et tene mēti qz sup iu
rib⁹ ecclesie immobilib⁹ z spūalib⁹ p̄t rector transige
re z cōponere in p̄iudiciū sui ipsi⁹ ita qz cōpositio va
lebit toto tpe quo ecclesia possidebit. Et ex hoc et
ex tex. nō singularit̄ qz rector ecclesie p̄t p̄trahere sup
reb⁹ ecclesie sine supioris auctoritate vt cōtract⁹ doret
toto tpe quo ip̄e ē futur⁹ rector et nescio alibi ita bonū
tex. Itē nō qz sine auctoritate supioris nō p̄t rec

tor ecclesie transigere quo ad inferendū p̄petuum p̄
iudiciū z ex hac parte infero qz rector ecclesie non po
test trāligere sup transacionem res immobilis ecclesie
remaneat penes aliū f̄ valebit trāfactō in vita sua dum
taxat vt hic d̄ quo vide quod pleni⁹ dixi. s. e. cōtingit
Itē nō qz pena inter alios acta nō debet obedē alijs
Nō ibi ex quibullibet reb⁹ z ibi ex integro qz de
cīma est integre soluēda de omnib⁹ yndecimqz. Ul
timo collige formā petitiōnis cū decime aliquo tpe nō
fuerūt solute. Nā de p̄teritis p̄t peti extimatō et in
futurū p̄t peti vt reus cōdemnetur ad solutiōe deci
marū si ergo fruct⁹ mibi debiti nō extāt possūm petere
extimatōe. Sed quero nūquid iste tex. intelligat
etiā in decimis p̄sonalib⁹ videtur primo qz sic qz tex.
loquitur indistincte Cōtrariū tenet hosti. tū qz in pun
cipio fit solū mētio de p̄dialib⁹. tū qz in p̄sona currit p̄
scriptō scdm̄ op̄inōne hosti. tū qz monachi nō tenētur
ad p̄sonales decimas. Nō hoc vltimū et idem tenet
hosti. in. c. nouū gen⁹ de deci. Ratio qz religiosi acqui
runt monasterio. monasteriū autē nō tenetur ad p̄sona
les decimas. et idem dicit In. in omnib⁹ alijs qui
alteri acquirunt. Ex quo inferitur qz si dñs ē exemptus
etiā a solutiōe decimarū nō tenetur dñs vel su⁹ de lu
cratis p̄ seruū solvere decimā. Quid autē de clericis se
cularib⁹ dixi plene in. d. c. nouū gen⁹. In gl. i. i. nō
hac glo. qz quotidie allegat. ex qua collige septē esse
sacramēta ecclesie quoz quinqz sunt necessaria. duo
volūtaria et declara vt in gl. et aduerte qz gl. sentit qz
laycus etiā in necessitate nō p̄t cōferre nisi duo sacra
mēta vt sacramētum baptismatis et sacramētū p̄nie.
Crismare vero et extremā v̄ctionem cōferre vel corp⁹
xpi tradere nō p̄t licet i necessitate. de quo vide quod
dixi in. c. quāto d̄ p̄sue. et in. c. pastoralis. in. s. p̄terea
de offi. dele. Itē nō ex gl. qz sacramētū ordinis di
citur sacramētū dignitatis. et vltra expositiōes glo.
credo qz dicitur dignitatis quia p̄mot⁹ ad ordinem. p̄
sequitur dignitatem vt. iij. di. veniqz. in prin. et alibi
dixi tex. qz nulla dignitas secularis similis est sacer
dotio. xvi. di. in. c. duo sunt. In glo. in v̄bo cōfir
matā in fi. nō gl. qz quantūcūqz rector ecclesie transi
gat nomie ecclesie vel aliū cōtractū faciat si est talis cō
tract⁹ qui nō possit p̄petuo valere sine auctoritate sup
ioris ille cōtract⁹ censetur pot⁹ p̄sonalis q̄ realis v̄d
obligat p̄sonā p̄trahentis et nō ecclesiā. simile in. c. v̄n
co. de despon. impu. li. vi. In gl. pen. nō bene vlti
mā questōne qz rector obligat ad obseruatiū cōtract⁹
in via sua nō p̄t p̄trahere nisi ecclesia esset lesa tunc
em̄ possit petere restōnem in integrū nec ob. c. qz quis
et. c. quisquis. allegata in glo. quia loquitur qz p̄trac
tus non tenuit nā tūc p̄t rector iure cōi contrahere.
S̄z p̄tra cōclusionem gl. opponitur nā cū cōpositio

ista sit psonalis nō videtur q̄ ecclesia possit ledi ⁊ per
pseques nō debet posse peti restitutō. So. dicit besti.
q̄ d factō ecclesia poterat ledi puta q̄ fuitores nō ha
berēt unde viuere et ideo subueniendū ecclesie ar. in. c.
pe. de de. nō reli. et in. l. minorib⁹. ff. d. mino. dicit tām
q̄ si iste rector haberet ppriū p̄pelleret satisfacere cōtra
benti secū p̄ intereē ar. i. c. de multa. in. ver. et si vltra
de pben. et in. c. p̄phensibilis. §. si aut. de appel. Item
scōm eū posset capi id quod cederet in sustentationem
suā et d se pqueratur q̄ dignū est vt malemeriti egesta
te laborēt. l. bona fides. ff. de positi. Nō hoc dictū be
ne. p̄ hoc em̄ vult hosti. q̄ ad satisfaciendū creditorib⁹
aliam⁹ rectoris p̄t tolli ex redditib⁹ ecclesie id q̄ ce
deret ad sustentationē ipsi⁹ et idē sentit in. c. puenit. de
fida. Sed nō credo hoc dictū esse verū nisi saltem ip
se rector haberet unde viuere q̄ quēadmodum miles
seculi nō cōpellitur vltra q̄s facere possit et temp̄ habē
da est ratio ne egeat vt in. l. miles. ff. de re iudi. ita dicit
dū est in milite dei vt notat gl. in. d. l. miles. et vide gl.
in. c. studeat. l. di. et quod pleni⁹ dixi in. c. odard⁹. de
solu. et in. c. ij. de pigio. et pleni⁹ in repetitione. §. qz
vero in. c. extirpande. j. de pben. et hoc p̄cedit cū cler
icus puenitur rōne p̄tract⁹ ⁊ si rōne maliticij tūc nō ha
bet rōne egeat qz dignū est vt malemeriti. rē. d. l. bo
na fides rē. Extra gl. quero quomō debet cognosc
an pactō sit realis vel psonalis So. p̄clude post doc.
q̄ aut agitur d̄ re tpali et tūc b̄ p̄siderat n̄ solū ex v̄bis
⁊ etiā ex mēte p̄trahētum. vtrū scz quis voluerit se ob
ligare psonalit̄ an etiā heredes suos vt in. l. iuris gen
tiū. §. pactoz. ff. de pac. pleni⁹ p̄ bar. in. l. stipulatio
nes nō diuidūt. ff. d. v̄bo. ob. aut agit d̄ reb⁹ ecclesiasti
cis et tūc hoc p̄pendit n̄ solū ex mēte et v̄bis p̄trahē
tū ⁊ ex p̄tate iuris. nā sine superioris auctoritate nō p̄t
rector ecclesiā p̄petuo obligare restat ergo vt pactio cē
leat hoc casu pot⁹ psonalis q̄ realis vt res valeat eo
modo quo valere p̄t.

Reterea. p̄ntandi p̄ quā nouus cē
imponit ecclesie vel antiqu⁹ augef. Vel no
tabili⁹ sūma sic sicut sup iure spūali ita sup ānexo nō
p̄t transigi vt recedat a lite interueniente aliqua tpali

re Lōis diuisio scda ibi cū igif. Nota primo q̄ pre
sentatio q̄nqz ponit. p̄ iure patronat⁹. Vel p̄t tex. itel
ligi q̄ d sola p̄ntatione erat p̄tentio que est pars iuris
patronat⁹ et nō de tota patronatu iuxta. p̄. i. c. nobis
de iure patrona. et p̄ gl. xvi. q. vj. pie mentis. Nō
scdo q̄ simonia cōmittit nō solū i mere spūalib⁹ ⁊ etiā
in cōnexis. ip̄s spūalib⁹ quod tene menti nā ius p̄n
tandi nō est mere spūale ⁊ annexū spūali vt in. c. quā
to. de iudi. et tamē sup hoc iure cōmittit simonia. emēf
ergo ius patronat⁹ vel aliter illud acquirēs interueni
ente aliquo tpali cōmittit simonia. Tertio nota q̄

nulla est transactō sup spūali vel cōnexo interueniente
aliquo tpali Sz opponit p̄tra tex. vidz em̄ q̄ nō cō
mittat simonia in transactōne sup spūali ⁊ species simo
nie vt in. c. sup eo. r. c. cōstitut⁹. s. e. hic aut tex. innuit
oppositū So. iste tex. dicit q̄ videt simonia v̄bum aut
videt est fictū nō aut denotat precisam veritatem vt in
l. i. §. de iudic. ff. de vi. r. vi. ar. Secdo opponit ⁊ vi
detur q̄ alio respectu hec transactio nō poterat sustine
ri qz laici nō poterāt p̄ferre vel augmentare pensionē
in ecclesia. r. q. i. c. i. r. seqn. r. c. nouerit. r. c. fi. de re.
eccle. non alie. So. dicit Inn. q̄ laici nō cōferebant ⁊
tacebāt ⁊ p̄sentiebāt. Fatet tamē q̄ si isti laici p̄cepisset
ab antiquo cēsum in ecclesia potuissent illum remittere
⁊ p̄ferre religiosi⁹ ⁊ p̄cipere ius patronat⁹ quod dicit
hosti. verū ex auctoritate superioris ⁊ non p̄tione p̄ti
um ⁊ bene loquitur qz alias committeretur simonia
vt hic sed superioris auctoritas purgat vicium vt in. c.
nisi de pben. In glo. i. hec gl. videtur corrigi p̄
sequentem in qua dicitur q̄ etiā superioris auctoritate n̄
potest p̄stitui ecclesia censualis tamē in delegato dic vt
habetur. s. eo. decetero. In ordinario dicendum vt. l.
⁊ nō. in. c. p̄hibemū ⁊ in. c. significauit. de cens.

Reterea. licet transigi. Lōis diuisio
scda ibi respondemus. Nota primo q̄

vbi cōfessio emanat sub diuerso cōstructo seu diuersis
ōrōnibus potest quis aduerse partis cōfessionem q̄te
nus facit p̄ se recipere ⁊ q̄tenus facit p̄tra se recedere. Al
nō aliter et sic q̄ p̄t quis aduerse partis cōfessionē re
cipere p̄ se et aliā partem p̄tra se impugnare. de hac ma
teria nō pleni⁹ in. c. l. de cōf. l. vi. et p̄ Bar. in. l.
aurelius in. §. item questj. ff. de li. lega. Nō scdo
q̄ cōfessio fratru nōc ecclesie etiā vbi agitur d̄ iure sub
iectōnis. ex sola em̄ cōfessione istoz fratru ferenda erat
p̄tra ecclesiā sentētia p̄cordat. c. dilectus d̄ capell. mo.
r. c. suborta de re iudi. cū si. Ultimo nō qd dixi in
summario q̄ sup subiectione spūali nō p̄t interuenire
transactō intellige interueniente aliquo tpali. Secus
si daretur vel teneretur aliud spūale vt nō gl. s. eo. in. c.
super eo. ⁊ p̄batz in. c. veniens. s. eo. Item potest
colligi ex tex. q̄ olim dñs seu superior semp̄ presumit
dñs vel superior nisi p̄betur liberatio. nā isti fratres cō
fitebantur de p̄terito dicentes se olim fuisse subiectos
⁊ tū sentētia fertur de p̄nti p̄tra eos qz ⁊ hodie p̄samū
tur subiecti. afferenti em̄ liberationem incūbit onus p̄
bandi. vi. q. vult. c. actor ⁊. facit ad primū dictū. l. sine
L. d. p̄ba. Sz quero nunquid sup subiectione tpali
possit transigi. puta est p̄tentio vtrū quis sit fūns an lī
ber Lōclude post hosti. q̄ aut est dubiū de subiectione
seu seruituti ⁊ p̄t transigi vt in. l. fi. L. eo. aut est certū
et nō valet transactio. vt in. l. interpositas. L. eo. nā in
ter fūū ⁊ dñm non cadit obligatio et sic non potuē

dn̄s seruo obligari p̄ transactionem. d. l. interposita. et p̄ illam. l. idem dicendum in transactione que fieret inter monachū et abbatem nō em̄ valet talis transactio qz abbas n̄ p̄t obligari mōcho. facit q̄ nō. Jo. an. in regula n̄ ē obligatorū in merc. h̄inc dixit Ste. qz si abbas p̄misit monacho p̄moto ad p̄oratu iē nō reuocaturū cū in v̄ta nō obstare illa p̄missione potest illū reuocare vt nōt ipse cōsilio. cdij. et dixi in. c. cum ad monasteriū. d. sta. regu. qd̄ nō.

X parte Sup̄ matrimonio transigi nō p̄t vel plenius sic. In dex̄ p̄t et debet se interponere p̄ transactioe inter partes fienda preterq̄ in casibus in quibus iura hoc nō admittūt vt sup̄ matrimonio. Diuidit̄ nā p̄mo hortatur legatum vt coponat etiā i casibus expressis a iure in si. dicit quid de casib⁹ nō expressis. ibi in his. 120 primo qz officiu iudicis cōsistit tū solū in decidēdo causas scdm̄ iuris regulas. s̄ etiā in p̄ponēdo inter ptes. debet em̄ iudex a p̄cipio conari q̄tum potest vt ptes reducāt ad cōcordiā et ad bonā cōpositio nem p̄cor. xc. di. p̄ totum. et in. l. i. s̄. et post. ff. de no. ope. nūcia. 120 scdo qz iudex p̄t et debet in penis imponēdo interdū detrahēre leuēritati recedēdo a penis in iure statutis si causa legitia subest. vt puta qz multitudo deliquentiū est in causa et sic sine scandalo multitudo pleci nō p̄t. cōcordantie plurime sunt in glo. 3idē vbi subē alia causa legitia ad idē. l. quid. ergo s̄. pena grauior. ff. de his qui nō. infra. vbi Bar. dicit qz etiā penā statuti p̄t iudex moderari ex causa. 120 tercio qz in casib⁹ nō recipiētib⁹ dispensationē nō debet iudex laborare ad cōcordiā. qz frustra laboraret et qui sint illi casus. s̄. subijciēt. 3idē nō qz matrimoniu est verū nō solū apud fideles s̄ etiā infideles cōcor. s̄. de p̄san. et affi. in. c. de infidelib⁹ et i. c. q̄nto. de dinor. 3idē nō qz in casibus iure non expressis dēt iudex semp̄ inclinare in partē humaniorē et habere equitatē p̄ oculis et penā imponere habito respectu ad p̄sonas. cās loca et tpa que declara vt in glo. si. Ultimo nō et tene menti istū tex. qz ex generali officio et p̄tate legato de latere cōpetit p̄tās dispēfandi in his q̄ dispēfatiō nem recipiūt. et vide ad materiā plene p̄ Spe. in ti. de dispē. s̄. cōsequētē vbi in p̄ncipio dicit qz legat⁹ de latere p̄t dispēfate in casib⁹ i quib⁹ dispēfiant ep̄i archy ep̄i primates et p̄iarche et q̄libet ali⁹ iudex ordian⁹ cū ipse sit ordinari⁹ i tota p̄uicia gerēs vices p̄pe et maior oib⁹ p̄ p̄pā d̄ offi. leg. c. ij. li. vi. 3idē dispēfat etiā i casib⁹ i qb⁹ ep̄i et ali⁹ dispēfate n̄ p̄nt. s̄. i oib⁹ q̄ p̄pe n̄ sūte fuata. d̄ quib⁹ i. c. quod trāstacōez. s̄. d̄ offi. le. et vide qd̄ ibi dixi. Cōtra cōcilia v̄o generalia dispēfate nō p̄t et idētz ibi Jo. an. i addi. i v. legat⁹. p̄ h. c. dilect⁹. d. i. s̄. p̄bē. De legato v̄o nō d̄ latere dicit ibi Spe. nōbile v̄bū qz nō dispēfat nisi in casib⁹ i iure ex

pressis vel si p̄uilegiū hoc cōcedit sp̄alit̄ facit qz legit⁹ et nō in. c. excoicatis. d̄ offi. lega. Sed q̄ro qz tex. facit mētionē de equitate quid ē equitas. Jo. an. diffinit scōz beatū Lyprianū qz ē tristitia dulcore misericor die tp̄ata h̄ac d̄m̄itionē etiā refert Spe. in ti. d̄ dispē. s̄. s̄. i. v. equitas. Diffinit etiā et scdo mō qz ē rōnabilis mod⁹ cōtinēs miam et rigore. Et ex his potes sumere differentiā inter ius et equitatē. nā ius ē d̄cisio q̄ fit scdm̄ iuris regulas. equitas vero ē quedā cōuenientia et qd̄dam tempamētū recedēs ex cā a cōtib⁹ regulis iuris vt nō. Bar. in. l. i. l. de le. et scōz qz q̄nqz rigor iuris et ipsum ius p̄iūtur p̄ eodē vt in. c. sup̄ lite ne et qd̄ ibi dixi de reici. q̄nqz sunt diuersa. et ponit rigor p̄ excessu iuris q̄n ob aliquā causā ad terrore in aliquo casu ius excedet cōes regulas. vt i. c. i. et qd̄ ibi nō. s̄. de torneamentis. et i. c. d̄. de resti. spoli. et qd̄ ibi nō. et vide p̄ equitate f̄nāda bonū tex. in. c. disciplina p̄ly. di. vbi p̄ulcher tex. qz vna nō absoluitur ab alia et l. placuit. l. de iudi. et l. quod si ephesi. ff. de eo quod cer. lo. In glo. ibi si p̄t. nō glo. qz iudex nō p̄t cōpellere partes ad cōcordiā s̄ laborare debet in q̄ntum p̄t et idē nō glo. iuris d̄m̄il. l. i. s̄. et post. ff. de no. ope. nūc. Fallit in papa in his in quibus habet plenitudinem potestatis ut in. c. cū inter. R. et ibi nō p̄ Inn. de dec. et sic in hoc vt lat⁹ dixi. s̄. d̄. trou. et pace sup̄ mbro. Sed quero nūquid indistincte possit iudex cū bono p̄ficiā partes reducere ad compositionem. De hoc p̄ Spe. in ti. d̄ p̄peratoz̄is iudicior̄. i. s̄. excipit vbi cōcludit qz si iura p̄tū sunt ignota hoc p̄t vt h̄. Si vero iā sunt clara vt qz p̄clusum ē in causa et sic iudicū liquet p̄ qua pte debeat ferre sentēciam dubitanit Spe. relinquit hoc disputationi. Jo. an. dicit qz n̄ si aliq̄ue circūstācie suadeāt abstinerē debet a tali cōpositione quasi ex quo sibi liquet de causa nō debet reducere ad cōpositionē ne videat d̄ iure vni⁹ dare alteri sine causa qz n̄ licet cū iudex debeat reddere vnicuiqz qz suū ē vt. s̄. i. p̄benio. Sed ex circūstācie possit hoc facere et ceteris parib⁹ magis d̄ suadere actori vincētū q̄ reo absolūdo. Rato qz sentētia ferēda p̄ actore est mādāda excoicōni et excoicōnis actū possit fieri longū litigiū q̄ rato cessat ex pte rei tñ i eo possit subesse cā vtputa qz actor ē pecunios⁹ et pat⁹ appellare quātū iura sibi p̄mittēt d̄ ergo his et similib⁹ causis p̄sideratis iudex abstinerē vel reducere ad p̄cordiā facit ad p̄dicta. c. nisi. s̄. p̄bē. In glo. i v̄bo cōingū ibi circa grad⁹ lege diuina. p̄hibitos et ex hac glo. debes restr̄gere tex. i eo qz dicit qz i matrimonio non admittit cōpositō. 121 d̄ intelligi q̄n p̄ cōpositōnē aliqd̄ fieret p̄tra vinculum matrimoniale sc̄ si p̄ matrimonio fieret cōpositō vt quia ptes contendunt sup̄ contractu matrimonij nam tunc iudex potest eas inducere ad cōtrahendum de nouo si nullum subest impedimentum et

Idem i simili⁹ questionib⁹ que dependet a facultate partium. Et no glo. in eo q^o dicit q^o gradus divina lege prohibiti sunt indispensabiles q^o pot^o concedi sine causa sed si causa maxie subest saltem in sec^o gradu in linea etiam equali poterit papa dispensare vt sentit Jo. an. in. c. per venerabilem. qui si. sint legi. et vide q^o ibi dicit et tene menti illud dicitur. In glo. in verbo equitate seruata. ibi q^o ius semp sit pferendum eq^ortati.

Nota glo. q^o ppter equitatem non scriptam non debet iudex recedere a iure scripto q^o non debet iudex derogator^o iure velle videri vt dicit tex. in an. de iudicibus in. s. oportet. Et an et q^o sit equitas seruanda coter docto. hic et in. l. i. de legi. faciunt tria membra q^o aut neutru est scriptum nec ius scilz nec equitas aut alter est scriptum aut vtrunq^o. Primo casu cum neutrum est scriptum debet iudex seruare equitatem vt in d. l. placuit. et hic. vbi dicit q^o vbi ius non repitur exp^o sum debet iudex seruare equitatem. ad hoc adde notabile dictum Inno. in. c. i. de p^osi. q^o sequitur Bar. in d. l. i. dicit eni q^o in his que relinquuntur arbitrio iudicis debet semp seruare equitates et hoc casu debet intelligi tex. in an. in iur. q^o p^otatur ab his in. s. equi⁹ vbi dicit q^o iudex debet iurare seruare equitates. Sec^o casu cum alteru t^o est scriptu et illud est seruanduz ar. vi. q. ij. scriptu. et in. l. p^ocepit. ff. q^o et a q^obus. Tercio casu aut ius est scriptu i genere et equitas in spe vt eod tra et seruanduz est q^o spe repitur scriptu q^o spes derogat generi. vt in. c. de rescrip. et in regula generi. de reg. iur. li. vi. Et ambo sunt scripta sp^oaliter seu generaliter et tunc coter tenet q^o eqtas est pferenda q^o ps fauorabilior pferenda est vt in regula odia restringi. de re. iur. li. vi. In glo. si. si. Et adde q^o no. in. c. cu q^o daz de iureiur. Extra glo. q^oro pro declaratoe lre in qbus iura non admittunt c^opositione seu dispensatoez c^oclude scdm Inno. Hosti. et Jo. an. q^o in crimibus publicis no debet fieri ppositio nec dispensatio q^o ea qliteratq^o pposita iudex punire debet. vt in. c. i. de colusio. de re. nisi subit aliq^o ltima ca dispensandi. de quo dicens vt in. c. at si clerici. in. s. de adulte. de iudic. et in. l. quid ergo. s. pena grauior. ff. de his q^o no. isa. Idem est in alijs ciuilib⁹ z criminalibus vbi ex disp^otae seu ppositioe q^o pmitteret peccatu mortale vel in eo remaneret. Idem est in iure pceptiuo pceptorio q^o ipsi transgressio inducit mortale vt no. Hosti. in. c. i. de trai. et pa. et per hoc tenet hic Inno. legatu. etia d^o latere no posse dispensare i gradib⁹ panguinitatis z afinitatis etia huana lege. prohibitis. de qb⁹ in. c. no b^oat. de p^osan. z affi. tene m^ote b^o dictu. Idem in his q^o veniunt a iure naturali vel diuino.

De postulando Rubrica

Si vocati ad iudicia no pasciscatur neq^o trāsiunt solent sibi q^ore aduocatos z paratores ideo p^o di as rubricas pcedetes auctor^o subijcit ista et sequetes et p^omittit an tractatu de iudicib⁹ q^o hec sunt preparatoria iudicioz. Quid aut si postulare habes tex. in. l. i. ff. c. et. iij. q. vij. in. s. vtru in. v. sunt ante. et per glo. in. c. vlt. et dic q^o postulare est desideriu suum vel amici sui in iuri apud eum q^o iurisdic^oi p^oest exponere vel alteri⁹ desiderio p^oradicere et hoc vltimu p^oprehendit aduocatum ex pte rei q^o c^otradicit desiderio et petitioni actoris. s. pcedetia vba referuntur ad aduocatu ex pte actoris et ex illis v^obis diffinitiois dum d^o in iure. zc. de c^odo q^oones. nuquid p^osulens in camera dicat aduocatus et p^oclade q^o no. q^o aduocatus est qui in iure proponit vt p^oz in diff^o itoe. phibitus ergo aduocare no censetur prohibitus in camera p^osulere etiaz paratoru partis. q^o bene no. et tenet bar. in. l. i. ff. de va. et extrao. cognitio. Item q^oro nunqd illiteratus possit esse aduocatus Conclude q^o no. q^o nimo oportet q^o sit iurispitus vnde debet saltez studuisse per q^onquenu et iuramento docto^o esse approbat^o vt in. l. nemini. de aduo. diuer. indi. no. bar. in. d. l. i. et hoc bene no. quia multi iniuste se ingerunt huic aduocatois officio.

Clericus in sacris v^ol^oerici. minoribus beneficiat^o in seculari foro postulare no debet nisi pro se vel sua ecclesia vel miserabilib⁹ psonis. b. d. Adde vel p^osonis sibi p^ouocatis et pbatur hec

suppletio. f. c. si. Diuidit naz p^oma pars ponit phibitio nem a q^o scda excipit ibi nisi. No p^omo argumentu a c^otrario sensu q^o clericus in minorib⁹ si no habet beneficiu ecclesiasticu. patrocinari pot^o etiaz in foro seculari secus aut est in c^ostitutis in sacris. de quo dic vt f. latius dicit. No ibi propaz causaz vel ecclesie sue q^o ca eccie non d^o ca propa rectoris hinc est q^o i causa ecclesie sue pot^o quis esse iudex. ij. q. vij. si q^o erga. de eo plene in. c. cu venissent de iudi. No tercio q^o c^ostitutus in sacris pot^o aduocare pro miserabilib⁹ p^ois etiaz in foro seculari. et pondera tex. q^o non sufficit miserabilital in habitu sed etia d^o esse in actu. nam p^omittit no indistincte. p miserabilib⁹. sed pro illis q^o p^opas causas administrare no p^ont. vt q^o sunt vidue et paupes vel si sunt dinites et no rep^ount aduocatos idem in orphanis et pupillis naz eccia debet eas defendere. lxxxvij. di. per totu. et de his miserabilib⁹ vide q^o dixi in c. significatib⁹. de offi. dele. In glo. i. in si. vt habeas pfecte hanc materia scias q^o in clericis p^ont assignari quinque ordines postulantium. Primus est episcopo^oporum et superiorum. de his per Hostien. f. c. sina. et vide tex. in. c. prelatum. lxxxvij. di. Sec^ous est ordo

Amo dno Anuarus

Amplius p^o p^o p^o